

KUUSKAJASKARIN KALLIOPERÄÄ

Migmatiittinen gneissi

Migmatiitti on muodostunut useasta kivilajista eli se on seoskivilaji. Maanpinnalle ja mereen kerrostuneet sedimentit ja tulivuorien purkaustuotteet ovat kallioperän liikunnoissa joutuneet syväälle maankuoreen. Siellä ne ovat korkeassa lämpötilassa kiteytyneet gneisseiksi ja osittain jopa sulaneet graniiteiksi. Kuuskajaskarin migmatiitit ovat syntyneet aikavälillä 1900-1800 miljoonaa vuotta sitten.

Diabaasijuoni migmatiittisessä gneississä.

Migmatiittinen gneissi

Kuuskajaskarin tummat juonet ovat maan sisuksista lähes maan pinnalle purkautunutta kivisulaa. Satakunnan tyypillinen peruskalliota lävistävä kivilaji on oliviinidiabaasi. Sitä paikkakuntalaiset kutsuvat marekiveksi, koska sen pinta saateella muistuttaa mateennahkaa. Oliivinidiabaasien ikä on noin 1270 miljoonaa vuotta. Kuuskajaskarin juonet eivät kuitenkaan kemiallisen koostumuksen perusteella ole oliviinidiabaaseja. Ne saattavat olla vielä nuorempia kuin marekivet.

Riitan suo on alkanut muodostua noin 1000 vuotta sitten, kun kallioperä oli kohonnut riittävästi merenpinnan yläpuolelle. Alussa kallion kolossa on ollut lampi, jonka vesi mataloitui maannousun myötä ja suokasvit ilmestyivät sinne alkaen täyttää vesiallasta. Umpeenkasvun alkuvaiheessa suon pohjalle muodostui ohut mutakerros. Nyt suossa on turvetta keskimäärin 70 cm. Pohjimmainen 20 cm on hyvin maatunutta saraturvetta, joka vaihettuu pintaa kohti heikosti maatuneeksi sara-rahkaturpeeksi.

Suon pintakasvillisuutta ravitsevat kallioilta valuvat mineraalipitoiset vedet. Suolla kasvaa muun muassa jouhisaraa, pullosaraa, raatetta, suokurjenpolvea, karpaloa, juolukkaa, kanervaa sekä rahka- ja karhunsammalia.

Riitan suo sijaitsee kallion kolossa.

JÄÄKAUDEN JÄLKIÄ RANTAKALLIOSSA

Silokalliot ja uurteet kallioissa ovat viimeisimmän jääkauden jättämiä jälkiä Kuuskajaskarin kallioihin. Mannerjäätikkö on hionut kallioita sileiksi ja silokallioiden pinnalla näkyy uurteita, jotka kertovat mannerjäätikön kulkusuunnan.

Vanhempien uurteiden suunta on luoteinen 330 astetta ja nuorempien länsiluoteinen 300 astetta. Eri-ikäisten ristiurteiden runsaus samoilla kalliopinnoilla on osoituksena jäätikön erittäin heikosta kulutuksesta. Molemmat uurren suunnat ovat todennäköisesti peräisin mannerjäätikön sulamisvaiheesta. Vanhemmat uurteet edustavat Salpausselkävaihetta edeltänyttä mannerjäätikön virtausvaihetta ja nuoremmat ovat Salpausselkävaiheen ja sitä nuoremman jäätikön aiheuttamia uurteita.